NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 01506

VOS MIR ZAYNEN, BLAYBN MIR

Isac Horowitz

Permanent preservation of this book was made possible
by Wynne Sax-Cedar
in memory of
Hyman Cedar

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ביבליאָטעק „גרינינקע ביימעלעך"
רעדאַקטירט פון ש. באַסטאָמסקי

יצחק האָראָוויץ

וואָס מיר זיינען, בלייבן מיר

(איינאַקטער)

ווילנע
פאַרלאַג „נייע יידישע פאָלקסשול"
1928

Biblioteka „GRININKE BOJMEŁECH"
redagowano przez S. BASTOMSKIEGO

I. Horowic

Zostaniemy tymi kim byliśmy

(jednoaktówka)

Drukarnia Notesa i Szwajlicha Wilno, Wileńska 16

אָנטײלנעמער:

מרדכי – 12 יאָר אַלט
יואל – 9 „ „
רחלע – 8 „ „
דינה – 13 „ „
שלמה – 12 „ „

אַ שלאָפצימער. צװײ בעטלעך, אײנס אַנטקעגן אַנדערן. אױף אײן בעטל ליגט מרדכי, אױפן צװײטן יואל. רעכטס – אַ טיר. װאָס פירט אין אַ צװײטן שלאָפצימער. צװײ פענסטער צום גאַס. האַלב נאָך זיבן אינדערפרי.

וואָס מיר זיינען, בלייבן מיר.

יואל: (זעצט זיך) אַ שיף־קאַפּיטאַן!

מרדכי: פאַרוואָס עפּעס וואָלסטו וועלן זיין אַ שיף־קאַפּיטאַן?

יואל: ווייל אַ שיף־קאַפּיטאַן קאָן אויס־פאָרן די גאַנצע וועלט.

מרדכי: ביסט אַ שוטה. מיט אַ שיף קאָן מען נאָר פאָרן אויפן וואַסער. די גאַנצע וועלט ליגט דאָך נישט אויפן וואַסער.

יואל: וועמען אַרט עס! איך וויל זיין אַ שיף־קאַפּיטאַן.

מרדכי: וועסט עס קיינמאָל נישט זיין.

יואל: פאַרוואָס?

מרדכי: ווייל אַזוי

יואל: וואָס אַרט דיך, אַז איך וועל יאָ זיין?

מרדכי: עס אַרט מיך נישט, נאָר דו וועסט נישט זיין.

יואל: (איבערברעכט) פון וואַנען ווייסטו? דו ביסט נישט קיין נביא!

מרדכי: וועסט זען.

יואל: (שטעלט זיך אויף די קני) אז דו רעדסט יאָ אזוי, וועל איך דיר ווייזן, אז איך וועל דאַווקע יאָ זיין אַ שיף־קאַפּיטאַן.

מרדכי: (סאַלוטירט יואלן מעשה סאָלדאַט) זייט געגריסט, הער קאַפּיטאַן! אָבער זעט, אז אייער שיף זאָל נישט שווימען ביי אייך אין בעט!..

יואל: (שרייט) מאַמע!

די טיר עפנט זיך. מרדכי באַהאַלט זיך גיך אונטער דער קאָלדרע און מאַכט זיך, אז ער שלאָפט. עס קומט אַריין רחלע.

רחלע: די מאַמע איז אַרויסגעגאַנגען.

מרדכי: (וועקט זיך גיך אויף) רחלע, יואל איז געוואָרן אַ שיף־קאַפּיטאַן!

יואל: (צו רחלען) איך בין נאָך נישט געוואָרן—איך וועל ווערן.

רחלע: (קוקט אויף יואלן, דערנאָך אויף מרדכין) וואָס מיינט אַ שיף־קאַפּיטאַן?

מרדכי: איינער, וואָס טרייבט אַ שיף.

יואל: אַ גרויסע שיף.

רחלע: (מיט געבעט) איך וויל אויך.

יואל: אַ מיידל קאָן קיין שיף־קאַפּיטאַן נישט זיין.

רחלע: פאַרוואָס?

יואל: ווייל אַזוי.

ר ח ל ע: פון וואַנען ווייסטו?

י ו א ל: איך ווייס.

מ ר ד כ י: רחלע, אַ מיידל קאָן יאָ זיין אַ שיף־קאַפּיטאַן.

י ו א ל: רחלע, ער נאַרט דיך אָפּ. דאָס רייצט ער זיך מיט דיר.

מ ר ד כ י: רחלע, גלויב אים נישט. דו וועסט זיין אַ שיף־קאַפּיטאַן—איך זאָג דיר.

י ו א ל: דו וועסט נישט!

מ ר ד כ י: דו וועסט יאָ!

ר ח ל ע: (צו יואלן, מיט שטאָלץ) איך וועל יאָ זיין.

מ ר ד כ י: (רייצט זיך מיט יואלן) זי וועט יאָ, זי וועט יאָ זיין!

י ו א ל: (קוויטשעט) מאַ—מע!

די טיר עפנט זיך. מרדכי באַהאַלט זיך גיך אונטער דער קאָלדרע און מאַכט זיך, אַז ער שלאָפט. עס קומט אַריין דינה.

ד י נ ה: וואָס טוט זיך דאָס?

י ו א ל: (וויינט) מרדכי רייצט זיך מיט מיר.

מ ר ד כ י: (דעקט זיך אויף) אַ ליגן!

י ו א ל: נישט קיין ליגן. פרעג רחלען.

ר ח ל ע: אַ ליגן!

מ ר ד כ י: איך האָב נאָר געזאָגט, אַז רחלע וועט זיין אַ שיף־קאַפּיטאַן.

דינה: ווער, רחלע וועט זיין א — כאַ־
כאַ־כאַ!

יואל צעלאַכט זיך הויך. מרדכי קוליעט זיך איבער
אין בעט.

מרדכי: (שפּרינגט אַראָפּ פון בעט) ווייסט
איר, קינדער, וואָס איך האָב באַשלאָסן צו זיין?

אַלע: וואָס?

מרדכי: (ציט זיך אויס, שטאָלץ) איך וועל
זיין...

יואל: א גאָרנישט!

געלעכטער.

מרדכי: איך וועל זיין...

דינה: א שוטה!

געלעכטער.

מרדכי: א מאַטאָרמאַן אויף דער באַן—
אָט וואָס איך וועל זיין!

יואל: זע־נאָר, ווער ס'וועט זיין א מאָ־
טאָרמאַן אויף דער באַן! וועסט נאָך איבער־
קערן אַלע פּאַסאַזשירן.

מרדכי: יאָ, א מאַטאָרמאַן וועל איך
זיין! און מיין באַן וועט לויפן שנעלער פון
אַלע באַנען אין דער וועלט. און פייפן וועט
מיין באַן אָט אַזוי — (לייגט אריין פיר פינגער אין
מויל און גיט א שטאַרקן פייף).

דינה: (פארשטעלט זיך די אויערן) פייפן,
דאָס אַלעס וואָס דו קאָנסט. קיין שענערס ווי
אַ מאָטאָרמאַן האָסטו זיך נישט געקאָנט אויס-
קלייבן?

מרדכי: (קרימט זיך) אפשר זאָל איך גאָר
זיין אַ דאָקטאָר?

דינה: וואָס-זשע מיינסטו — שענער ווי
אַ מאָטאָרמאַן.

מרדכי: מוחל! איך וויל נישט האָבן צו
טאָן מיט קראַנקע מענטשן.

יואל: קראַנקע מוז מען העלפן.

דינה: אוואַדע מוז מען.

מרדכי: וואָס-זשע בין איך שולדיק?
פאַרוואָס ווערסטו נישט קיין דאָקטאָר?

יואל: (צו דינהן) אַ מיידל קאָן אויך זיין
אַ דאָקטאָר.

דינה: (שטאָלץ) איך וועל זיין אַ לערערין!

מרדכי: אַלע קינדער וועלן דיך פיינט
האָבן.

רחלע: (צו דינהן) איך נישט.

דינה: מיך וועלן די קינדער נישט פיינט
האָבן. איך וועל זיין גוט צו זיי.

מרדכי: דאָס זאָגסטו נאָר איצט אַזוי.

דינה: יאָ, אַ לערערין וועל איך זיין.

און איך וועל אויסקלערן פאַרשיידענע שפּילן פאַר די קינדער פון מיין קלאַס. און מעשהלעך וועל איך זיי אויך דערציילן. און אַז איך וועל ענדיקן לערנען, וועל איך זיי נעמען אויף שפּאַציר, זיי ווייזן שיינע זאַכן און זיך שפּילן מיט זיי, ווי מיט אמתע חברים. ניין, מיך וועלן די קינדער נישט פיינט האָבן.

ר ח ל ע: (לויפט צו צו דינהן) וואָס זאָל איך זיין?

ד י נ ה: (גלעט איר) דו זאָלסט זיין אַ גוט מיידעלע?

ר ח ל ע: ניין, איך וויל נישט. איך וויל זיין עפּעס אַנדערש.

י ו א ל: רחלע, ווילסט נישט זיין קיין גוט מיידעלע.

ר ח ל ע: יאָ, אָבער איך וויל זיין עפּעס אַנדערש אויך.

מ ר ד כ י: ווייסט איר וואָס? רחלע וועט זיין אַ זינגערין.

ר ח ל ע: יאָ, איך וועל זיין — ניין, איך וויל נישט זיין קיין זינגערין.

ד י נ ה: שאַ, רחלע וועט שפּילן אויף אַ פּיאַנע.

ר ח ל ע: איך וועל זיין אַ... (פאַרטראַכט זיך.

דערנאָך לויפט זי צו צו דינהן) וואָס וועל איך זיין?

דינה: רחלע וועט שפּילן אויף אַ...

רחלע: פּיאַנע! פּיאַנע! פּיאַנע!

שלמה: און ווייסט איר, קינדער, וואָס איך וועל זיין?

אלע: וואָס?

שלמה: טרעפט!

מרדכי: נישט קיין מאַטאָרמאַן.

יואל: נישט קיין שיף־קאַפּיטאַן.

דינה: נישט קיין לערערין.

רחלע: נישט קיין..

מרדכי: קיין פּיאַנע — אַוואַדע נישט. געלעכטער.

שלמה: אַ דיכטער — אָט וואָס איך וועל זיין!

דינה: אַ דיכטער דאַרף מען קאָנען זיין.

יואל: נישט יעדער קאָן זיין אַ דיכטער.

מרדכי: און שלמה אַוואַדע נישט.

רחלע: וואָס מיינט אַ דיכטער?

דינה: אַ דיכטער מיינט... דו וועסט נישט פאַרשטיין, וואָס אַ דיכטער מיינט.

רחלע: איך וועל יאָ פאַרשטיין.

שלמה: (עפנט אַ בוך און חייזט רחלען) זעסט, רחלע, אַ דיכטער מיינט דער, וואָס שרייבט

אַט־די זאַכן! איצט ווייסטו?

רחלע: יאָ.

מרדכי: זאָג מיר נאָר, גרויסער דיכטער, וועגן וואָס וועסטו שרייבן?

יואל: וועגן פייגל מסתמא.

דינה: ניין, וועגן בלומען. אַלע דיכטער שרייבן וועגן בלומען.

רחלע: (צו שלמהן מיט געבעט) בלומען, בלומען!

שלמה: איך וועל שרייבן — וועגן אַלץ וועל איך שרייבן! נאָר איידער איך וועל זיך זעצן שרייבן, וועל איך ל—אַ—נ—ג אַרומגיין און טראַכטן. מעשהלעך וועל איך אויך שרייבן!

מרדכי: אַלץ ווילט זיך אים שרייבן.

יואל: מעשהלעך שרייבן דאַרף מען קאָנען.

דינה: אַלץ דאַרף מען קאָנען.

רחלע: מעשהלעך איז שיין!

שלמה: (פאַרחלומט) מיינע מעשהלעך וועלן זיין אַזעלכע שיינע און ווייטע.. קיין גנבים און רויבער וועלן אין מיינע מעשהלעך נישט זיין... שטילע מעשהלעך... שיינע מעשהלעך...

מרדכי: שאַ, ווייסט איר וואָס? לאָז אונדז שלמה דערציילן אַ מעשה.

יואל: וועלן מיר טאַקע זען, צי ער קאָן.

רחלע: אַ מעשהלע! אַ מעשהלע!

שלמה: גוט, איך וועל אייך דערציילן.

דינה: לאָמיר זיך אַלע אַנידערזעצן אויפן דיל.

יואל: און שלמה וועט שטיין.

אַלע, חוץ שלמהן, זעצן זיך אויס אויפן דיל.

שלמה: (גייט איבערן צימער און רייבט דעם שטערן. פּלוצים שטעלט ער זיך אָפּ, קוקט אויף יואלן און מאַכט אַ מינע, פון וועלכער ס'איז קאַנטיק, אַז עפּעס איז אים איינגעפאַלן) איך וועל אייך דער־ציילן אַ מעשהלע וועגן אַ שיף־קאַפּיטאַן.

אַלע: (צו יואלן) או—ו—ו.

יואל לאָזט אַראָפּ דעם קאָפּ.

שלמה: אַמאָל איז געווען אַ שיף־קאַפּי־טאַן. איינמאָל האָט דער קאַפּיטאַן גענומען זיין שיף און זיך אַרויסגעלאָזן אויף אַ ווייטער־ווייטער רייזע. דער טאָג איז געווען אַ שיינער און די זון האָט געשיינט. דער ים איז געווען אַ שטילער און די שיף האָט זיך נישט גע־שאָקלט. (צו יואלן) מיט אַמאָל האָט אויסגע־בראָכן אַ גרויסער שטורעם. (יואל ציטערט אויף) עס האָט אָנגעהויבן צו דונערן און צו בליצן און די שיף האָט זיך גענומען וואַקלען. האָט דער

קאפּיטאַן באַפוילן, אַז אַלע זעלנער זאָלן קו־
מען אויפן דעק.

אַלע, חוץ יואלן, בויגן זיך צו געענטער צו שלמהן.

יואל: און די שיף האָט זיך נאָך אַלץ געוואַקלט?

שלמה: וואָס ווייטער האָט די שיף אַלץ שטאַרקער זיך געוואַקלט. איז דער קאַפּיטאַן אַרומגעלאָפן אין אַלע זייטן און געהאַלטן אין איין באַפעלן. די זעלנער האָבן צעבונדן די אַנקערס, געלאָפן אויף די לייטערס און געטאָן אַלץ, וואָס דער קאַפּיטאַן האָט געהייסן. דער קאַפּיטאַן איז געשטאַנען אויפן דעק און גע־קוקט מיט אַ לאַנגן שפּאַקטיוו. די מענטשן האָבן זיך געשראָקן און די קינדער האָבן גע־וויינט. (צו יואלן) פּלוצים האָט זיך דערהערט אַ קראַך!

דינה: בררררר.

יואל: (צו דינהן, צעשראָקן) וו—וו—וואָס האָס—סס—סטו זיך דער—ררר—שראָקן?

שלמה: די שיף איז געלעכערט געוואָרן און זי האָט גענומען זינקען.

דינה, רחלע און יואל נעמען זיך אַרום.

דינה: (צעשראָקן) און דערנאָך?

שלמה: די שיף איז געזונקען און געזונ־

קען, ביז...

אלע: ביז!..

שלמה: ביז... ביז איך האָב זיך אויס־געכאַפּט פון שלאָף.

מרדכי צעלאכט זיך; דינה, יואל און רחלע זיפצן אפ.

דינה: (שטייט אויף) אַ חלום. דאָס איז בלויז אַ חלום.

יואל: (שטייט אויף) כ'האָב פיינט אַזעלכע חלומות.

מרדכי: ווילסט דאָך זיין אַ שיף־קאַ־פּיטאַן.

שלמה: (חינקט צו יואלן) וועגן אַ מאַטראָ־סאַן האָב איך אויך אַ מעשהלע.

יואל: דערצייל.

מרדכי: (מאכט מיט דער האנט) זיינע מעשיות! זאָל ער שוין בעסער נישט דערציילן...

רחלע: (איז די גאנצע צייט געשטאַנען פאַר־טראַכט, מיטאַמאָל שטייט זי אויף, צו שלמהן) דער־צייל, דערצייל.

שלמה: די מעשה וועגן דעם מאַטראָסאַן הייבט זיך אָן אַזוי...

מרדכי: איך האָב אייך אַלעמען אָפּגע־גאַרט. איך וועל קיין מאַטראָסאַן נישט זיין...

יואל: אויב אַזוי, ווער איך אויס שיף־

קאַפּיטאַן.

דינה: קינדער, ווייסט איר וואָס? לאָמיר בלייבן, וואָס מיר זיינען.

אַלע שליסן זיך אָן אין אַ ראָד און טאַנצן זינגענ־דיק: „לאָמיר בלייבן, וואָס מיר זיינען".

פאָרהאַנג.

לאָטאָ-שפּיל
„רעטעניש“

צונויפגעשטעלט

פון ש. באַסטאָמסקי

באַמערקונגען צום שפּיל

— און —

ענטפערס צו די רעטענישן

פאַרלאַג
„די נײַע יידישע פאָלקסשול“
ווילנע